

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/3 galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 85.

Brasovu 15|3 Novembre

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Epistole anonime.

V. Mai este inca si una alta contradicțiune, in care se invertesc unii si altii dintre noi. „Déca totu injurati si incriminati neincetatu pe ministeriu ungurescu, pentru ce veniti de cersiti functiuni dela densulu?“ Acésta apostrofa vení tocmai in lun'a trecuta dela Pest'a.

Déca cumva unii individi, cari ceru functiuni, cerendule pe acelea, injura in adeveru pe cutare ministeriu, atunci celi cincideci de barbati mai escelenti au dreptate, ca mustra pe concurrentii de calitatea acestora, pentruca ei vedescu lipsa de educatiune si de buna cuvenintia, candu injura pe cineva, cu ajutoriulu caruia voliescu se-si ajunga unu scopu órecare. Una portare cá acésta se numesce pe la noi mojicfa, badaranía, brutalitate. Cestiunea ince ia cu totulu alta facia, indata ce o vomu considera din punctu de vedere, nu personale alu aspirantilor, ci din alu patriei si alu natiunei in genere, si ne vomu lúa de temeliu egalitatea de drepturi.

Locitorii Transilvaniei au dreptulu nedisputabile absolutu de a pretende in termini categorici dela orice feliu de gubernu s'ar pune in capulu loru, cá se aplică in functiuni numai fii de ai patriei.

Intocma are si natiunea romanésca dreptulu seu sacru de a pretende, cá barbatii esiti din sinalu seu si calificati de ajunsu, se fia denumiti si inaintati in functiuni publice alaturea cu celilalti compatrioti si in óresicare proportiune ecitabile.

Aceeași natiune romanésca are si -si sustiene cu taria dreptulu de a cere dela functionarii, cari venu in atingere oficiale cu poporul romanescu, cá se scia perfectu limb'a romanésca, fara care nu ar' fi in stare de a corespunde vocatiunei sale.

Acestea drepturi ale patriei si ale natiunei n'au a face nimicu cu diversitatea opiniiunilor politice si cu diferintele de principie, care voru fi egsistentu intre natiune si gubernu, intre partit'a gubernamentale si intre cea din opositiune. Ministerii, gubernatorii si administratorii nu suntu ei proprietarii statului, nici ai veniturilor lui, ci suntu si ei functionari si sierbitori ai lui, prin urmare ai poporului, care'i platesce din pungile sale cá si pe toti celilalti, cati stau sub conducerea loru. Nu e permisunici unui ministru se dica: Fiinduca astadi natiunea romanésca face opositiune pasiva sistemei reprezentante prin mine, eu n'amu se primescu pe nici unu romanu, in nici una functiune din cate cadu in resortulu meu. Una teoria cá acésta pre langa ce ar' fi despotica, ea ar' deveni ince in consequentiele sale si absurdă. Cum ar' fi óre, candu tiér'a tota s'ar afiá in opositiune cu sistem'a representata de cutare ministeriu? Atunci ar' urma, cá ministrii se-si aduca functionari din strainatate. Au patit'o. Ie-a placutu? Nu.

Asia déra opositiunea nationale si strigatulu diarielor nu dà dreptu nici unui ministru cá se-si resbune de individi, numai din causa ca se tienu de cutare nationalitate. Una resbunare cá acésta ar' fi cu atatu mai gretiosa si mai revoltatória de spirit, cu catu ori-ce poporu ajunsu la conscientia

de sene, scie si cunoscce, ca salariele si pensiunile, care se platescu functionarilor, se platescu din sudoreea si din pung'a poporului, din multele milioane pe care le versa elu pe fiacare anu in tesaurulu publicu. Deci déca poporul romanescu cere cá se se aplică si fiii sei in functiuni publice, nu cere vreuna gratia, ci -si cere numai dreptulu seu, si ar' fi bine cá unii ómeni gubernementali, „mai papisti decatu pap'a“, adica mai ministeriali decatu insii ministrii, adica prea servili, se nu védia totu numai gratia acolo, unde eksiste dreptulu si unde trebuie se se faca dreptate. Grati'a -si are locu numai, candu e vorba de criminali condamnati la vreuna pedepsa meritata. Nici unu romanu, care simte divin'a caldura a libertatei in peptulu seu, si pórta espresiunea innocentiei pe fruntea sa senina, nu va cersi gratia dela nici unu moritoriu.

„Kolozsv. Közlöny“ voiesce a sci, ca toti aspirantii romani cati au calificatiunile cerute de legi, ar' fi aplicati in functiuni. „K. K.“ ne ar' obliga prea multu, déca nu -si ar' pregeta a ne comunica catalogulu functionarilor de nationalitate romana, transilvani, si nu renegati. Cu acésta condițiune noi ne obligam a i comunica densului döue cataloge, unulu ce va contine pe fostii functionari romani pensionati fara nici una cauza macaru numai plausibile, in etatea cea mai vigorósa, pe altii dimisi fara pensiune, si pe unu frumosu numeru de juristi absoluti, cari -si aflara subsistentia loru numai cá notari comunali (si bine facura); era altu catalogu ar' cuprinde pe acei juristi absoluti, inca unii si doctori in drepturi, cari ne afandu locu in patri'a loru nici macaru cá diurnisti cu cate 70—80 cri, care se dau la nisice baieti, esiti cu cate 3—4 clasi gimnasiali, au trecutu si mai trecu neincetatu in Romani'a, ducendu cu sine dorulu patriei si amaratiunea sufletésca pentru despretilu cu carele au fostu tractati aici. Nu scimur déca placu lui „K. K.“ acestu feliu de emigrari. De ce se nu i placa, pentruca in schimb uven la noi pe fiacare anu cateva sute de nemti botezati si nemti taiati-impregiuri, totu mai buni decatu nisice „vlachi malcontenti“.

Póte fi ca din deductiunile, la care amu ajunsu pana aici, va inchiaia cineva, ca eu asiu sta, cum se dice pe la noi, cu capulu ruptu, cá se se aplică catu se póte mai multi romani in functiunile statului si in cele municipali. Nu asiu voi se fiu reu intielesu. Nici una-data nu m'am entusiasmata pentru functiuni, ceea ce amu datu se se priépe si mai in susu la unu locu; si nu eu voi fi acela, care se indemnu pe tenerimea nostra romanésca cá se-si sparga capulu pentru intrarea in serviciu publicu; din contra, asiu dori cá nici unulu se nu se védia constrinsu a alerga la bugetulu statului, ci se-si afle subsistentia sa in alte moduri. Aflu ince ca este una datorintia patriotica si nationale a unui numeru considerabil de romani, cá se céra functiuni si se le porte cu totu zelulu, cu tota prudentia si onórea, alaturea cu celilalti compatrioti ai loru. Asia dupa opiniunea mea, datorintia din partea nostra e a cere functiuni, si datorintia din partea ori-carui gubernu de a i applica pe fiacare dupa calificatiunea loru.

De aici incolo dau consiliulu meu betranescu tenerimei nostra, cá se apuce dintru una-data pe mai multe cali, se urmedie adica barbatesce, precum si inceputu de cativa ani incóce, se se arunce pe

tote specialitatile de scientie, inse care unde -si simte vocatiunea; se iè inse in cea mai seriosa consideratiune venitoriu si resultatele neprecalculabili pe care le póte asecura sie si generatiunilor ce le voru succede ei, déca voru cultiva catu se póte mai multi teneri scientiele naturali (medicin'a, chirurgi'a, agronomi'a, mineralogia, chemia etc.), scientiele tehnice in tote ramificatiunile loru, scientia financiarilor, economia nationale. Eca totu atatea campuri vaste si bogate, care nu ceru cá se fia update totu numai cu ploia din bugetulu statului, ci suntu de natura de a procura omului eksistentia multu mai placuta si mai independente decatu aceea ce o póte da bugetulu, la care mai vertosu elementulu maghiaru se imbuldiesce, in adeveru in rup-tulu capului, in catu au ajunsu cá si pana acum se se arate cate 20—30 concurrenti pentru cate unu singuru postu seu statiune. Pe semne, ca nu prea simtu alta vocatiune in peptulu loru, si asia se imbuldiesc cu cetele la vac'a cea laptoasa ce pórta numele bugetu. Romanii se arate, ca potu subsiste si fara ajutoriulu bugetelor.

La organisatiunea administrativă politice.

A 2-a provocare.

Universitatea cottensa a Albei inferiore a tie-nutu in 7 Novembre a. c. st. n. in Aiudu ultim'a sa siedintia, care s'a restrinsu singura prelunga per tractarea rescriptului reg. ministrului de interne, pri-vitoriu la operatulu substernutu din siedint'a din Septembre a. c. pentru organisarea administratiunei politice; dicu ultim'a siedintia, pentruca in cea urmatória voru intrá membrii cei noi cu voturi virili si alesi. Asiu avé multe de scrisu, cu deosebire despre rescriptulu d. ministrului, d'er sum silitu asta data a me ocupá singuru cu alegerile membrilor comitetului comitatense; fia destulu a insemná, „ca protestele, respective voturile de minoritate facute in siedint'a din Septembre din partea romanilor, — despre cari facusemu amintire intru unu numeru alu Gazetei — nu s'au luatu in consideratiune de catra d. ministrului, ba potu dice, ca s'au ignoratu cu totulu“, ce pre mine nu m'a surprinsu de locu, ca-ce inca de pre atunci le amu fostu prevediutu resultatulu — negativu —.

Asia déra alegerile noilor membrii de comitetu e parol'a dilei.

V'amu fostu spusu, ca comitetulu comitatense alu Albei inferiore va consta din 420 membri, din tre cari 210, cu votu virilu — dintre romani suntu 25, d'er voru cadé (din afara), **din caus'a, ca nu sciu ceti si scrie** — si 210 voru fi alesi prin cercurile alegatorie de catra cei in-dreptatiti a alege deputati dietali. Diu'a alegerei s'a defisptu pre 27 Novembre st. n. 1871 in tote cercurile alegatorie. Cercurile alegatorie suntu urmatóriile 9 si anume: 1. alu Aiudului, 2. alu Uiorei (M.-Ujvár), 3. alu Blasiului, 4. alu Pocei (Pokafalva), 5. alu Vintiului de diosu, 6. alu Barabantului, 7. alu Ighiului, 8. alu Rosiei montane si 9. alu orasiului Aiudu.

Celu d'antai se compune din cercurile (szol-gabiróság) Aiudu si Ciumbrudu, 2. a Sanbenedicu-lui si Uiorei, 3. a Blasiului, 4. a Pocei si Sanga-tinului, 5. a Vintiului, 6. a Albei Iulie, 7. din cercurile: Campeni, Zlatn'a, Ighiu de susu si Ighiu de diosu, 8. singuru din Rosi'a montana, 9. ora-siulu Aiudu — cestu din urma alegundi singuru 42 membri, Rosi'a singura 14, celelalte cercuri dela 22 pana la 28—32 membri.

Ce e d'er de facutu? amu vediutu, ca membrii cu votu virilu vomu avé 10, si eu credu, ca déca ne vomu opinti bine, in tote cercurile vomu poté

reesi afara de orasului Aiudu. Inca odata ce e de facutu? Dupa modest'a mea parere nemica alta, decatu: ca tota inteligenția romana din cerculu respectivu alegatoriu, fara intardiare se se adune la una conferintia, inainte de tōte se intrebe pre respectivulu jude cercualu (szolgabiró), ca cutare cercu alegatoriu cati membri are de alesu, sciendu asta, se-si ecsamineze, ca (din acelui cercu alegatoriu) cine ar' fi acei barbati, cari ar' fi de alesu? — de sene se intielege, ca aceia potu fi singuru cei cu censu de 8 fl. 40 cr.; apoi cari sciu ceti si scrie. La intemplarea, candu in respectivulu cercu nu s'ar afla destui, atunci se caute si aléga barbati si din altu cercu numai se fia din comitatul. Totu dela judele de cercu trebuie se intrebe, ca cati alegatori indreptatiti suntu in acelui cercu, apoi se compuna atatea cedule cati alegatori, pre fiacare cedula se serfa totu pre acei barbati de incredere, va se dica: déca suntu 100 alegatori, se faca 100 cedule, si de 100 ori se scrie totu aceiasi nume, adica: 22, 26—28 séu 32 nume, cati membri adica trebuiescu alesi. Se insarcineze acea conferintia din sinulu seu pre mai multi, séu toti, chiaru, cari de timpuriu se amble din satu in satu, se provóce pre fiacare alegatoriu indreptatit, că pre 27 Novembre negrescuit se se prezenteze la loculu de alegere. Ajunsi acolo, conducatorii se imparta fiacaruia cedula pregetita, care apoi se o dè la man'a comisiunei. Comisiunea cu legatoriu de voturi va consta din presiedintele alesu de catra comitetul comitatense, si dintru unu numru de incrediuti ai cercului alegatoriu, se fia déra cu luare amente: „ca pre cine voru alege in acea comisiune“ — intre presiedintii alesi suntu singuru 2 romani si anume: Constantin Papfalvi in Blasiu si Nicolau Siandoru de Vistu in Barabantu, ceilalți suntu maghiari. — Toti alegatorii indreptatiti se astepte publicarea resultatu lui voturilor, care are de a se face inca in 27 Novembre. Déca voru observă ceva neindreptatire, fara-de-lega etc., numai decatu se faca recursu la comisiunea verificatoria in Aiudu, care consta din 5 membri alesi — intre cari 2 romani, Gaetanu si vice-comitele Duca — din 3 membri si unu presiedinte denumiti de catra comitele si din notariul primariu de comitat; recursulu se pote substerne la comisiunea verificatoria in restimpu de 15 dile, dèr' pentru acea nici unu neindreptatit se nu astepte 15 dile, ci se-si promoveze recursulu fara intardiare! — In contra decisiunei comisiunei verificatoria, se admite apelata totu in 15 dile, la comisiunea revediatoria — biráló bizotmány — cu locuint'a in Aiudu, in care e si unu romanu Dr. Iacobu Brendusianu.

Cine se convóce conferintia? Eu credu, ca fiacare preutu, fiacare inteligente din cerculu respectivu e nu numai indreptatit, ci datoriu chiaru se faga acésta, fara de a prejudică unuia séu altuia, acum nu e timpu de certe personali etc. chiaru de ar' ecsiste atari **trebuie domnilor se le delaturamu, se lucramu cu totii intru unu cugetu si că dintr'o masina**, se nu ne sperie nici una pedeca, se nu ne indoim nici pre unu minutu despre reesire, chiaru, candu amu scí, ca vomu picá, atunci se ne sufulcamu mai tare, a picá in politica, nu e ru sine, se picamu de 100 ori, de atate ori se ne sculamu, si in fine vomu triumfá, déca nu adi séu mane, de siguru poimane, adi si mane celu pucinu ne pregetim, ne ocupamu terenu, si invingerea de poimane e sigura.

Asia domnilor, asia se traiti precum ve veti interesá de caus'a comună natională, aici nu e vorb'a, că se capetam numai cate unu amplioiatu, ci se ocupam locu in comitetu, in representanti'a comitatensa si frenele voru fi in manele nóstre.....

Inca unu cuventu. Candu m'amu resolvit u a scrie aceste, amu fostu si sum convinsu, ca suntu multi, forte multi romani, cari sciu ce avemu de a face in asemene momente, ba sum convinsu, ca au planuri cu multu mai bune, mai aplicabile si mai sigure de reesitu, nu amu scrisu dèr' pentru acestia, ci pentru cei ce dora nu au timpu de a medita mai multu, si nici ca voiu a trece de ore-care conducatoriu, recunoscu, ca n'amu acea cualitate, ci amu scrisu in cugetu, ca prin acésta -imi implinesc o datorintia.

Amu disu, ca a conschiamá conferintia e indeatorat fiacare inteligente, sustieni si acuma, totusi se fiu escusatu, déca me incumetu a me adresá anume catra unii barbati, pe cari ii cunoscu, si anume in cerculu Aiudului ar' fi d. advocatu Gae tanu, in cerculu Uiorei d. prota Leonteanu si Castoreanu din Turdasiu. In Blasiu, o! aici suntu mai multi cari voru ingrigi si de cerculu Pokafalva. In Vintiulu de diosu — dorere — nu cunoscu

ómeni, nu e inse de departe Alb'a Iulia, unde e ad vocatulu Barbu si alti, apoi Siandoru din Oard'a, toti acestia voru ingrigi de cerculu Albei Iulie dim preuna cu Crisianu din Barabantu.

Pentru Ighiu, acolo e Axentie Severu, Mezei, Crisianu din Ighiu, mai multi din Zlatn'a, Abrudu si Campeni, din Campeni ar' fi anume G. Iuonette. In Rosi'a acolo e nestorele Balantu. In orasului Aiudu va face ce va poté v.-comitele Duca.

Déca nu mi s'ar sparge capulu, m'aslu inc metà a recomandá asemene procedere in tōte comitatele, de nu cumva voru afla alta mai corecta, de spre ce — cum diseiu si mai susu — nu me in doiescu, binevoiesca inse cei chiamati a esí in publicu, că se amblam cu totii pre una si aceasi cale.

Romanasiulu din Gazet'a
Nr. 55 m/p. *)

Brasovu 14 Nov. 1871.

Pre candu unii ómeni ambla in ruptulu capului si striga din profundulu animei, ca natiunea tocma acum are urgente necesitate de a se intruni, in congresu séu conferintia gen., — dór' nu pentru că se-si schimbe politic'a si se-si pericliteze terenul de lupta pentru drepturile politice nationale —, si că atari se ingrigescu de timpuriu pentru alegerile dietali, din an. vii., semnalisandu cu acésta, ca asta le e parasirea pasivitatei si intrarea in activitate: — pe atunci romanasi cei cu anim'a la loculu seu afla destulu terenu de alta activitate, care ne e la usia, activitatea la organizarea comitatelor. Tragemu deci la inceputu luarea aminte a romanilor la apelulu Romanasiului din mediulu Transilvaniei, pe care lu publicamu mai in susu fara a dice alta, decatu, că in proportiune cu lupt'a ce o vomu desvolta la alegerile de comitat, ne vomu storce si terenulu de influintia in facendele comitatelor, cu tota maiestri'a si vitregimea legei, si ca, se ne luamu bine pe séma, ca comitatele suntemu noi, dupa dis'a lui Tisza. Ne amu facutu observarile pentru apasatoriulu contineutu alu legei, ne amu facutu detori'a; acum aici se ne dovedimu cu totii zelulu de activitate, aici se ne concentrarum tote fortiele morali si unitari, ca intru acésta ne vomu cunoscce a fi adeverati vighitori si luptatori pentru drepturile politice ale natiunei. In diet'a din Pest'a nici partit'a liberale maghiara, care trece preste sua deputati, nu putu si nu pote scote nemica la cale in contra majoritatei aristo-plutocratice, cu atatu mai pucinu voru ave cuventu a spera cei cu mania de a parasi tōte, numai se-si tien parol'a data si se faga pe placu stapanilor. Eca activitate, eca campu prea largu de a ne aduna prin tōte comitatele in conferintie, spre a nu ne imprastia voturile din fanatismu confesionale séu din indiferentismulu omoritoriu. Cine e atatu de ticalosu, incatu se vré la timpulu supremu de activitate prin comitate a mai distrage si a mai imparachia poporulu cu alte certe importun?! — Credu, ca nici unu romanu cu mintea si cu anim'a la loculu seu. Asia se dovedimu cu totii fratilor, ca nu suntu romanii atatu de imaturi, cum voru atiené unii, catu se nu se scia inaltia preste tōte rancunile semenate de patime, spre a se imbracio sia la olalta pentru una reesire mai favorable cu representarea prin comitate, dela care depinde acti varea activitati pe viitoru. Momentulu e imperativu, — că aici se dovedimu cea mai ferbinte si mai resemnata lupta de viétra, care ne va releva si stim'a si prosperarea causei nationale, pentru care se ne abnegamu cu abnegarea valeriana si cu cu ragiulu fabricianu si scevolanu.

Beust e demisionat de sila bucurosu, se dice, ca pentru unu memoriale, aflatu de Bismark in Franci'a intr'unu archivu, va esi la lumina si se cretulu tulipat. In 8 Novembre Andrassy a pri

*) Suntu rogate celealte gazete romane, a dă locu acestei provocari. —

NB. Cine vré a ave legea municipale, o pote trage dela Redactiunea Gazetei cu 30 cr. m. a. Se afla sua de exemplaria anumit, pentru că se faga la comanda. Se fumu activi numai, dèr' cu activitate incordata si unanima intru tōte, déca nu vremu a fi priviti de nimea. — Red.

mitu oficiulu de min. de esterne imperiale. Che fulu de sectiune br. Orczy in fruntea oficiantilor min. de esterne multiami lui Beust pentru manifestarea semtiemtelor totudéun'a amice pentru Ungari'a, că' Beust multiamindule -si arata credient'a, in fericitulu viitoru alu Austriei, cu atatu mai vertosu, ca -si a depus postulu in mana probata (Andrássy). Beust va merge că mare deputatu la Berlinu, dupa altii că solu austriacu la Londonu. — Candu audi solulu rusu de Andrassy că min. de esterne, dise, ca acésta nu se pote, că' Andrassy ei facu cunoscutu, ca elu se va nevoi a sustine relatiuni amicali cu curtea Tiarului că si Beust. —

In cau'a boema a intratu o pauza de reculegere si din una si din cealalta parte, că' pe Kellersperg lu apuca nadusielile la inaugurarea politicei sale. —

Kellersperg inca totu nu -si a compusu ministeriulu, nici primi inca programulu acceptatul de monarchulu.

Cehii mergu mai departe, ei dicu, ca de aici incolo nu voru se mai scie de senate si centralisari, ci afara de rege si diet'a tierei nu voru a mai recunoscce nemica. Lui Rieger si Clam i a votatu clubulu dietale adresa de multiamita pentru zelulu nationale dovedit la actulu de invoiéla.

In diet'a din Pest'a Andrassy respunse la interpelatiunea lui Helfy si Tisza, incurcandui cu a ceea, ca a fostu chiamat in consiliulu corónei si că atare numai s'a amestecat la caus'a cea. Vomu vedé, ce va respunde la interpelarea lui Mocioni, care impatientu, in sied. din 9 -si arata parerea si neindestularea cu amanarea respunsului, ceea ce ar' dovedi simtiu neconstitutionale alu c. Andrassy, candu că' incungiura a respunde.

In 8 se propuse si discută legea de venatu, care opresce dela venatòria pe toti democratii, si numai cine are proprietate de pamentu dela 100 jugere in susu are dreptu de venatu. In 9 s'au mai propusu si proiectulu pentru modificarea legei electorale, care sustiene censulu si mai catenéza unele resurse aristocratice, alu carorul dreptu personale de alegere remane dreptu; ergo nu se face nemica mai favoritoriu pentru representanti'a populului, pote mu totu bate tōca la urechi'a surdului. —

Sibiu 30 Oct. 1871.

Domnulu advacatu in Abrudu Basiliu Popp de Harsianu, conformu promisiunei facute prin telegrafica, cu ocasiunea adunarei gen. dela Fagarasul tienute in 7—8 Augustu a. c., binevoi a tramite in favórea fondului a academiei romane de drepturi, unu ofertu frumosu de 200 fl. v. a. in 2 obligatiuni de statu cu cuponii dela 1-a Februarie 1872. De si sumele incurse in favórea a academiei, cum vedem si scimus, se publica regulatu din timpu in timpu in organulu Asoc. totusi noi, din respectulu distinsu ce nutrimu catra toti aceli barbati romani, cari se distingu prin sacrificia considerabile in favórea acestui scopu santu, in bucuria animei nóstre, dorim a se aduce si pre cala organului, ce redigeati, la cunoscintia on. publicu, numele ataroru barbati, cari facia si cu imprejurările presente nefavoritórie, din devotamentu catra caus'a santa, -si sacrificia in sumusioré mai considerabile, denarii sei pre altariul culturei nationale. Tramitemu deci dlui oferente salutarile si multiuuirile nóstre fratiesci.

Multu ne place si ne intaresce in sperantiele nóstre, si aceea impregiurare imbucuratória, ca tenerimea studiósă, care se scia entusiasmá spre totu ce e salutar, nobilu si frumosu, a imbracisiatu cu tota caldur'a animei tenere caus'a academie. Dovada inverderata despre acésta e, ca in dilele acestei, pre langa contribuirile primele in lun'a lui Augustu a. c. dela alumnii seminariali din Aradu (vedi „Transilvania“ din 15 Nov. a. c.) s'a mai tramisul prin d. candidatu de prof. in Gratiu A. P. Alexi o sumusioră de 37 fl. v. a., din care 15 fl. că venitulu unei conferintie literarie tienuta de d. tramitatorul in Sioncut'a mare, că' 22 fl. că contribuiri, totu pentru fondulu academie.

Asemene cu mare placere, amu aflatu din diurnalele nóstre, cumca junimea academica dela diverse institute, s'ar fi constituitu in reunioni pentru popularisarea causei relative la intemeiarea fondului de academia.

dividenda. Aventulu romaniloru e conditionat de intruniri spre intreprinderi! Macar de ne am vedé odata scutiti de motivele de a totu recomanda acum de 20 de ani incóce intrunirea poteriloru între romani la orce intreprinderi, fia ele si de interes speciali, cu atatu mai multu de cele generali romane. Éca, déca ne ajutam, ne ajuta si Ddieu! Se ne reintornamu numai cu credentia in noi insine, ca ceea ce facem noi pentru noi devine sorinte prosperarei nóstre! Destulu amu ingrasiatu pre straini cu seulu nostru că nescascati, acum nemica pentru straini, ci tóte intreprinderile pentru romanismu si vomu espia pecatele, comise de cosmopolitismulu celu ultra cristianu, care ne espuse că pe nescascadavre, se nutrimu corbii lumei cu ele; le vomu espia, incatu nu vomu mai baiula pe umerii nostri desastrósele loru urmari, ce ne adussera la precipisul vietiei nationale. — Modera-tiune si precalculare pe sute de ani inainte, ér' ultraismu numai pentru romanismu. —

Ce e architectonic'a piticiloru moderni pe lunga cea antica a strabuniloru nostri, si romanii Romaniei se nu se avente la ereditatea acésta, admirata si pana adi de lume, ci se dè cladirile caliloru ferate romane la nescascesc lipitorie sinonice, pre candu unindu-si poterile toti intr'o societate cu actiuni ar' produce dedalidele cele mai solide, pentru patri'a sa, pe care strainii au interesu numai a o exploata de averi, incubandu in ea toti potlogarii si pintlicarii, cari mane poimane se te dè afara din patri-moniulu storsu si de averi si de opere pospajate de ei. — „Daci'a“ si tóte reuniunile Romaniei intr'o compania cu boierii de nationale pietate in frunte, dimpreuna cu totu romanulu, cari or' cu bani or' cu lucrulu palmeloru său cu tragatori -si voru resumpera cate o actie, dòue si mai multe, se iè a-supra-si tóte cladirile de cali ferate, garantati si ajutati si de statu, si éca castigurile cele colosale ar' remané in sinulu romaniloru, cari apoi cu pracea castigata, ei in solidum, că societate actionaria, cu totii, ar' deveni intreprindetori de cladirile de cali ferate mai incolo in totu orientele, calcandu in urm'a dedaliloru romani. Éca dupa resiliarea concesiunei strousbergiane, ce intreprindere pote fierici tiéra romana in totu respectulu, scuturanduse, că de o ciunca si de lipitorie cele, ce nu se satura cu una sbeatura de sange, pana se mai afla ceva de suptu din vitalitatea corpului, la care se aplica. Pe ce au lucratu se se desdaune, si romanii Romaniei se-si iè in mana cladirile sale. Ddieu ve va ajuta, déca veti cutesá. Audaces fortuna juvat, timidosque repellit! —

Tocma ne sosi o corespondentia, care biciuesc cosopolitismulu gubernului si neincrederea in poterile natiunei sale, — pe care o vomu publica in Nr. viit. —

Varietati.

Institutu pedagogicu romanu de instructrice.

Dominisiora Constanti'a Dunca deveni si cu locuinta transilvana. Dintr'unu biletu de invitare impartesimu bucuria nostra in favórea crescrei secșului frumosu, ca Dumineca trecuta in 31 Oct. la 2 óre din dì d. Antoniu Schiau cu d. Constanti'a Dunca au pasit la sacramentalu casatoriei, celebrandu cununia in beserică gr. or. din Alb'a Iulia. Urari de una viétia prospera si nestorica! pentrucá fundandu o fericita familia se poteti duplica activitatea pe terenulu celu vastu alu crescerei si luminarei secșului frumosu din Daci'a. In memori'a acestui actu, sperandu, dorim, ca domisia, de si devenita consorte, ceva mai ocupata si cu ale economiei, totusi va lua initiativ'a la redicarea unui institutu puru romanu pedagogicu de instructrice pentru Transilvania, fara osebire confesionale; la ceea ce va ave sprijinul tuturoru ver-diloru romani. Se fia! fia! fia! —

Dela Reuniunea femeiloru romane, cu comitetulu in Brasiovu, si asia, nu vedemu nici o incor-dare — in directiunea acésta, — reclamata cu tonu stentoricu de amenintiarile impregiurariloru, cari nu se potu intempina cu cliposite si motieite, nici cu amanare de pe perinele lenevirei pana la calendele greciloru. —

— Adunarea generala a Reuniunii femeiloru romane din Brasiovu se va tiené luni in 8/20 Novembre 1871 la 10 óre a. pr. in sal'a cea mare a gimnasiului romanu gr. or.

de aici. Suntu déra prin acésta invitate tóte domnele membre a partecipá la acésta adunare.

Brasiovu 1/13 Novembre 1871.
Comitetulu R. f. r.

,,Amiculu Poporului“

calindariulu pe anulu 1872 a esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la editoriulu seu Visarionu Romanu in Sibiu.

Elu cuprunde: Continuarea istoriei Ardélului. — Tablou statisticu despre tóte tierile pamantului. — Istoria inventiuniloru. — Maiestria d'a lungi viéti'a. — Regule sanitarie. — Fusiunea Transilvaniei si cele dòue legi electorale. — Unu articulu pentru económele nóstre (cu 6 ilustratiuni). — Despre cultur'a vitiei de viia. — Balonulu (cu ilustratiuni). — Regule de auru pentru economi. — Poesii. — Varietati. — Multime de notitie folositorie. — Umoristicu etc.

Vedemu, ca editoriulu n'a crutat nici spese, nici osteneála, spre a inavutti acésta carte a poporului. O multime de materialu totu de folosu practicu, in vr'o 160 pag., contine editiunea acestui anu, incatu merita a fi cautatu de toti economii, că unu conductoriu neaperat. Pretiulu e 56 cr. tramsu franco prin pofta, ér' din locu 50 cr., si rabate, cum se afla in publicatiunea, ce o alaturasem si la Gazeta. —

Novissimu. Principele Serbiei Milán primiu cu multa caldura si decorat de Tiarulu; apoi petrecutu de d. Dolgoruki pana la Giurgiu, unde primi o scrisore autografa si dela princ. Romaniei Carolu, a adusu cu sene si secrete facia cu orientulu. — Maghiarii prin Kálay cons. loru in Belgradu inse tocma au declaratu, ca influenti'a maghiara in Serbi'a a apusu, si cointiegerea e cu anevóia, pentru Serbi'a -si preschimba politic'a. Serbi adica, de candu vediura, ca Andrássy a partitul pe Cara Georgeviciu si mai cu séma acum, candu diurn. „Zastava“ face pe Andrássy complice la omorulu princ. Milosiu; si ela nu se curatia de invinuire, misca tóte in contra maghiariloru, legendu-si mai strinsu reporturile cu Muntenegru si slavii sudici. Acum se telegraféza prin diurnalele maghiare, ca dòue monitoria pe Dunare se au pregatit mai cu totulu.

Franci'a are o armata de 700 mii bine pre-

gatita, Itali'a tace si face, si candu se va porni in contrai reactiunea restauratória, — Europ'a va sangera cu oriente cu totu, — pote la primavéra, cum aparu constalatiunile, intre slavi maghiaro-germani-latini. —

De inchiriatu!

Cas'a din tergulu Boiloru Nr. 329 este de inchiriatu cu tóte localitatile dela 9/21 Novembre 1871, spre care scopu se va tiené in diu'a acésta la 10 óre a. m. licitatiune in casa insusi.

Comitetulu Reun. f. rom.

Nr. 2063/pol. 1871.

E dictu.

Licitatiunea de drepturi de carcimarit u a comunitatiloru: Balomiru, Sibothu, Vineri'a si Cugiru in scaunul Orastie pe timpul de trei ani 1872, 1873, 1874, precum si de morarit u in comunitatile numite si anume:

1. In Balomiru in mor'a alodiala din diosu cu 2 rote.

2. In Sibothu in mórele amendóue cu cate 2 rote.

3. In Vineri'a in mórele amendóue un'a cu 2 alta cu 5 rote.

4. In Cugiru in mórele amendóue un'a cu una rota, alta cu 2 rote
se va tiené aici in Orasti'a in cas'a magistratala in 28 Nov. 1871 la 9 óre.

Condițiile de licitatiune se potu vedé la subscrisulu inspectoru in Orasti'a.

Dela magistratulu cetatianu scaunalu.
Orasti'a in 18 Octobre 1871.

Ioane Balomiru m/p.,
inspectoru.

Cursurile

la bursa in 14 Nov. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 51	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 " 31	" "
Augsburg	—	—	116 " 40	" "
Londonu	—	—	116 " 60	" "
Imprumutulu nationalu	—	—	57 " 65	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	67 " 50	" "
Obligatiile rurale ungare	—	—	79 " 75	" "
" temesiane	—	—	78 " —	" "
" transilvane	—	—	75 " 25	" "
" croato-slav.	—	—	— " —	" "

Maiestatea Sa i. si r. apostolica

a binevoitu a inceviintia deschiderea

LOTERIEI DE STATU FILANTROPICE A XIV.

spre scopuri civile pentru partea de dincóce a imperiului

ordinandu prea gratiosu că din venitulu curatul alu acestei loterii se se dedice de nou o quota că si la loteria a XIII. pentru infintiarea de stabilimente spre producerea de dintele fine, ca prin aceste se se redice in modulu durabilu castigulu locuitoriloru din muntii „Erzgebirge“ si Riesengebirge“

in Boem'a,

si eventuelu intru catu va permite venitulu curatul se se impartasiésca spitalulu de copii „imperatés'a Elisabet'a“ din Hall in Austri'a de susu si institutulu de surdomuti din Goriti'a.

Amesuratu acestui mandatu preanaltru deschide directiunea i. r. a venituriloru de loterie acésta

Loteria de statu filantropica,

ale careia castiguri constau dupre planulu de jocu la olalta in

100.000 fl. in renta de argintu si 800 fl. bilet de premiu ale imprumutului din anulu 1864, apoi in 7000 de galbeni imperiali si 47.980 de taleri in argintu.

Scopulu celu folositoru, caruia s'a dedicatu venitulu curatul alu loteriei acesteia, precum si impregiunarea, carea ii pune pre cumparatori in pozitiiunea, de a ajunge la castiguri straordinarie, indreptatescu directiunea i. r. a venituriloru de loterie la acea creditantia firma, ca impartasirea la intreprinderea acésta va fi pre catu se pote de viue.

Dela directiunea i. r. a venituriloru de loterie.

Vien'a, 1 Augustu 1871.

Eduard Volkmer,

consiliariu i. r. de curte si director de lotto.

Atari sorti se potu capata in Vien'a la despartimentulu loteriei de statu pentru scopuri filantropice aflatotoru in edificiulu direcriunei i. r. a venituriloru de loterie in urbe, Salzgriesz Nr. 20, si anume atatu cate unulu, catu si in partii, său si prin scrisori pe langa alaturarea sumei decadietórie. Asemene se potu capata in Vien'a: la toti colectantii de loto; in tierile i. r. si r. ale Ungariei: la tóte oficiele de loto si la toti colectantii de loto, chiar si in multe locuri la oficiele de dare si de posta, la tracantii de tabacu, la oficiele statiuniloru caliloru ferate si ale navigatiunei de vaporu, precum si la celealte organe de vendiare sortiloru, ce suntu asiediate in urbile si locurile cele mai insemnate ale imperiului.